

Večernik

Leto III. (X.), številka 274

Maribor, sobota 30. novembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po tarifi
Oglaš. sprejema tudi oglaš. oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ogromen požar v Bostonu

VEČ PARNIKOV V PRISTANIŠČU V OGNJU. — EKSPLOZIJA NA LADJI Z MINERALNIMI OLJI. — VELIKA NEVARNOST ZA VSE MESTO.

NEWYORK, 30. nov. Včeraj je nastal v luki Boston požar, ki je grozil, da uniči cvetoče mesto. V pristanišču je namreč pristal luksuzni parnik neke potniške družbe. Nenadoma je nastal na krovu ogenj, ki je kljub naporu delu gasilcev hipoma zavil vso ladjo v gost dim. Nekaj metrov vstran je bil zasidran še nek drug parnik, ki ga je istotako objel plamen in je pričel goreti. Od tam pa se je razširil ogenj nato še na neki parnik z mineralnimi olji, na katerem je takoj nastala strahovita eksplozija, ki pa je ladjo dobesedno raztrgala na kose. Velikanski ognjeni zublji so švigali

več sto metrov daleč in na strehe bližnjih palač, ki so se kmalu vnele. Kljub nadčloveškim naporom združenih gasilskih društev in vojaštva, je bila nevarnost, da se ognjeno morje še bolj razširi. Končno pa se je s koncentričnim napadom vendarle posrečilo ogenj omejiti in zadržati. Vendar pa je pristanišče močno poškodovano, ker so se žerjavi v silni vročini večinoma stopili in so bile uničene tudi vse ostale tehnične naprave.

Kako je nastal požar, ki je ogrožal vse mesto, še ni dognano. Škoda znaša več milijonov dolarjev.

Pogreb pilota Müllerja

Včeraj popoldne se je mariborsko občinstvo poslovilo od pilota Hansa Müllerja, ki je postal žrtev usodne avijonske nesreče na Glavnem trgu.

Truplo pokojnika je bilo položeno na mrtvaški oder v mrtvašnici splošne bolnice, kjer je pred prevozom na kolodvor opravil pogrebni obred pastor g. Baron. V ginljivih besedah se je poslovil od umrlega pilota. Izrazil je željo, naj bi bil tragični dogodek, ki je terjal dvoje mladih življenj, zgled sprave med narodi. Kakor sta tokrat Slovenec in Nemec žrtvovala svoji življenji za skupno idejo, tako bi naj tudi narodi umirali drug za drugega, ne pa v boju in sovraštvu drug proti drugemu.

Ob 16. se je pričel skozi mestne ulice pomikati žalni sprevod. Kjerkoli so šli številni pogrebci, so se množice meščanov v gostem špalirju poslavljale od prve žrtve avijatske nesreče, ki se je pripetila na mariborski tleh.

Na čelu spreveda je korakala vojaška godba. Za njo so se vozili motociklisti, kolesarji in drugi sportniki. Sledil je mrtvaški voz s številnimi vencni in šopki, med katerimi so vzbujali pozornost zlasti vencni Aero-kluba, tvrde Raab-Katzenstein in venec nemškega konzulata v Zagrebu. Na krsto pa je bila položena elisa, letalska čelada in očala. Za krsto je stopal odbor mariborskega Aero-kluba in predstavnik oblasti: bana inž. Serneca je zastopal okrožni inšpektor dr. Schaubach, mestno občino župan dr. Juvan in podžupan dr. Lipold in predstavniki raznih korporacij.

Na kolodvoru se je od pokojnika poslovil predsednik Aero-kluba g. ravnski telj dr. Tomišek, pevsko društvo »Jadrana« pa je zapelo žalostinko. Dubovnik je še enkrat blagoslovil truplo, makar so odborniki Aero-kluba prenesli rakev v železniški voz.

Tisoči občinstva so zajezili vse dokone na kolodvor, nad pogrebci pa je prav do noči krožilo letalo z žalnimi trakovi in sipalo cvetje v pozdrav preminulemu tovarišu.

V mrtvašnici in na kolodvoru so bili posamezni akti žalnega slovesa tako ginljivi, da ni bilo očesa, ki bi ga ne zalila solza. Množice meščanov, ki so spremljale truplo pilota Müllerja na poslednji poti v njegovo domovino so dokaz, kako globoko je težka nesreča pretresla vse plasti občinstva.

Krasne planinske slike

bo predvajal predavatelj g. Koranek v drugem delu svojega predavanja o fotografiji dne 2. dec. ob 20. uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke, nakar še posebej opozarjamo naše planince. — Vstop prost! Brezplačne vstopnice se dobe v vseh mariborskih fototgovinah. —

Mestno kopalnice

bo jutri, 1. decembra, radi državnega praznika zaprto. —

Mariborski zimskosportni podsestav

Prvi sestanek delegatov zimskosportnih odsekov oz. klubov mariborskega okoliša se bo vršil v torek dne 3. decembra ob 20. uri v kavarni Central v Mariboru. Delegati naj se važnega sestanka gotovo udeležijo. — Tajnik.

Glavno zastopstvo naravnosportske zadrage

„CROATIA“

je prevzal g. IVAN ROGLIC

Maribor, Grajski trg št. 1 (trgovina)
SPORT-ROGLIC. 2119

Letošnji prvi december

bo izza leta 1918. prvi v zgodovini naše države in našega naroda, ki ga bomo lahko proslavljali pod zvezdo zmagovite jugoslovenske ideje. Vseh deset let, celo ob lanskem desetletnem jubileju, so nam grenile proslavo prvega decembra težke medsebojne borbe; slavili smo na zunaj, toda v svoji notranjosti smo občutili vso težino zadušljive atmosfere. Komur je bila jugoslovenska misel dogma o državnem in narodnem edinstvu »verujem« njegovega življenja, temelj, na katerem je hotel videti zgrajeno vse politično, ekonomsko, kulturno in socialno delo, je moral požrtvovalno in v velikem samozatajevanju nele spremljati vse usodepolne dogodke minolih let, ampak tudi prenašati težke napade in očitke plitvih političnih demagogov. Ti demagogi pri svojem berostratskem poslu niso hodili poti, ki jim jo je kazalo solnce naše svobode, ampak so se skrivali za razna temna gesla, ki so bila privlačna za narod, vzgojen v stari suženjski mentaliteti razdora med istokrvnimi brati. Slabo razumevanje enakopravnosti in enakosti z druge strani je ta razdor še poglobilo in omogočalo še večjo privlačnost demagoških gesel. In vendar smo v najtežjih časih verovali v končno zmago jugoslovenske ideje, ki so jo samo trenutno mogli dotisniti v kot krivi preroki in slabi zdravniki bolne narodove duše.

Tako je jugoslovenska ideja, ki je skovala dogodke 1. decembra 1918. preživela — mnogokrat oblatena in ponižana — vse naskoke brezvestnih demagogov, separatistov, amputircev, federalistov, Velikosrbov, Velikohrvatov in kakorkoli so se zvali, ki so izpodkopavali temelje države in ogrožali naše gospodarske dobrine, brez vesti in brez čute odgovornosti; preživela je tudi strašni 20. junij 1928. ko so padle žrtve pobesnelega partizanskega fanatizma; preživela je dobo po 20. juniju, ko je ozračje postajalo še vedno bolj zadušljivo, ko se je zdelo, da so tudi najtreznejši ob svojo razsodnost, in ko je tudi velik del inteligence plaval v vodah ulice; preživela je tudi težke dneve, ko so plačane kreature pričele na makedonski način izvajati strahovlado z umori in ko je padel kot žrtev zagrebški novinar, veliki pobornik jugoslovenske ideje, Schlegl; preživela je dr. Paveliča, Gustava Peršeca, dr. Juraja Krnjevića, inž. Avgusta Košutića in druge, ki so se v svoji bolni domišljiji dali zapeljati celo tako daleč, da so zbežali iz domovine in s pomočjo makedonskih avstrijskih generalov, skušali »reševati« hrvatski narod z rušenjem države od zunaj; preživela je tudi dobo, ko predstavniki hrvatskega naroda ves čas od 6. januarja t. l. naprej niso niti z besedo dali spoznati, kakšno stališče zavzemajo napram novemu stanju v državi, ki je prehodno in ki ima v prvi vrsti nalogo, da povrne državi notranji mir, da zasigura s tem go-

Velike proslave za 1. december

BEOGRAD, 30. nov. Prestolnica se pripravlja, da čim slovesneje proslavi 11. obletnico ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v narodno državo. Slovesnosti ne bodo samo oficijelnega značaja, temveč se jih bodo udeležila tudi vsa kulturna in podobna društva.

ZAGREB, 30. nov. Danes je prispelo iz Beograda 1200 visokošolcev, da se udeležijo jutri blagoslovljenja »Jugoslovenske akademske čitalnice«. Med udeleženci je tudi 180 pevcev akademskega pevskega zbora »Obilic«, ki priredi drevi v okviru bakljade armadnemu komandantu, banu in županu podoknice.

Kabinetna kriza v Belgiji

BRUSELJ, 30. novembra. Kralj Albert je sprejel včeraj ministrskega predsednika Jasparija, ki mu je poročal o možnostih za sestavo nove vlade. Ko mu je kralj poveril to misijo, si je Jaspas izprosil 24 ur za premislek. Nova vlada bo najbrže sestavljena iz liberalcev, socialistov in dela katoličanov.

Poslanik Bodrero-podpredsednik italijanske zbornice

RIM, 30. novembra. Na včerajšnji seji italijanske korporacijskega parlamenta je ministrski predsednik Mussolini sporočil najprej zaroko prestolonaslednika z belgijsko princeso Marijo Jose, nakar se je s toplimi besedami spominjal umrlih članov. Nato je bil za podpredsednika zbornice izvoljen bivši italijanski poslanik v Beogradu, general Bodrero, za kvestorja Dudan, za tajnika pa Pellizzari. V nadaljevanju se je bilo brez razprave sprejeti razni zakoni in dekreti, med njimi tudi novi cestni red.

spodarski razvoj in napredek in da izvede v smislu jugoslovenske ideje novo uredbo in konsolidacijo države.

Iz vsega kaosa in meteža minolih let izhaja jugoslovenska misel zmagovita. Veliko delo konsolidacije, začeto 6. januarja 1929 in nadaljevano 3. oktobra, ki ga izvaja kralj kot prvi in najvišji predstavnik in zaščitnik jugoslovenske ideje, je končno odprlo usta tudi nevernim Tomažem, ki so molče stali ob strani.

Spregovorila je Hrvatska, Zagreb prvi, za njim tudi druga hrvatska mesta, ki se po vrsti prijavljajo, da ho-

Bitka na Macdonaldovo vlado

LONDON, 30. novembra. Na petkovi seji spodnje zbornice so stavili o priliki razprave o zakonu za zavarovanje nezaposlenih delavcev liberalci predlog, da naj imajo delavci izpod 18 let pravico do podpore samo tedaj, ako za časa, ko življajo podpora, sodelujejo v kakem tečaju. Vlada se je izrekla proti temu predlogu, češ da je sicer dober, vendar praktično neizvedljiv. Pri glasovanju so liberalci in konservativci glasovali skupno, vendar ni bilo navzočih dovolj poslancev teh dveh strank, tako da je predlog propadel z 237 napram 167 glasom. Za časa glasovanja sta odšla Lloyd George in Baldwin skupno iz dvorane. Delavski poslanci so spravljali njihov odhod z vzklikom: »Ali hočeta prevzeti vlado?« Vendar bi tudi v slučaju, ako bi vlada pri glasovanju ostala v manjšini, nikakor ne podala ostavke, ker to vprašanje ni tako važno. Kljub temu pa se temu glasovanju pripisuje velika važnost, ker se misli, da so se liberalci in konservativci morda že sporazumeli za strmoglavljenje sedanje vlade in ustanovitev nove koalicije.

Najlepši Miklavžev večer

5-6. decembra

V VELIKI KAVARNI

Pot za Dravo v Studencih

ob izvirkih je zadnji čas pod vsako kritiko. Štirje studenci so namreč vsled zamašenih odvodnih kanalov izstopili ter preplavili toliko frekventirano pešpot. Potrebno bi bilo, da studeniška občina že vendar enkrat to važno pešpot tako regulira, da ne bo več takih pritožb. Dela ne bi stala veliko, a nujno potrebna so, še predno zapade sneg! —

čejo sodelovati pri veliki manifestaciji poklonitve Zagreba in hrvatskih mest, vsega hrvatskega naroda kralju. Jugoslovenska ideja ni mogla doživeti večjega zadoščenja, nego je soglasni sklep zagrebškega občinskega zastopa in nego so izjave ostalih hrvatskih mest. Zato pa bomo slavili jutrišnji prvi december v neskaljenem veselju, zakaj prvič v zgodovini naše države slavi ta dan enodušno v znamenju zmagosodne jugoslovenske ideje ves naš narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, sebi v radost in zadoščenje, zunanjemu svetu v ponos!

Mizerija mariborskega osnovnega šolstva

DOBER SLOVES NAŠEGA ŠOLSTVA DOMA IN DRUGOD. — NA DRUGI STRANI PA MIZERIJA, KI JI NI NAJTI PARA.

Z nekim ponosom in s posebnim zadovoljenjem se povdarja v javnosti, da Maribor prednjači pri reformi vzgoje in pouka ne samo v dravski banovini, ampak v vsej državi. Da; ta sloves je že tako velik, da je prodril celo preko mejnih kolov v sosedno državo. Tudi dunajski veliki reformatorji, katerih mnenje o novodobni vzgoji in pouku upošteva ves svet ter jim priznava zasluge, ki so si jih iztekli na tem polju, imajo o stremljenju Maribora za izpopolnitev njegovega šolstva v modernem smislu, kar najlepšo sliko. To je predvsem uspeh resnega dela našega učiteljstva v zadnjih letih, ki pod okriljem in vodstvom Pedagoške centrale sistematično proučava reforme vzgoje in pouka ne samo na Dunaju, ampak tudi drugod. Tako je n. pr. te dni predavala gdčna Mlinaričeva o svojih utisih in izkušnjah, ki jih je dobila kot udeleženka svetovne pedagoške konference v Helsingörü. Poset njenega predavanja je bil od strani mestnega in okoliškega učiteljstva, kakor običajno, kar najpovoljnejši.

Ta stran našega šolstva je torej nad vse razveseljava in nam obeta pri takem zanimanju od strani našega učiteljstva lepe uspehe tudi v bodočnosti.

Druga stran pa nam kaže vso mizerijo, v katero je zašlo zlasti mariborsko mestno osnovno šolstvo ne po zaslugi učiteljstva, ampak po zaslugi krajevnih činitelj in vzdrževalcev. Ako nas danes obišče kak tujec in se hoče na lastne oči uveriti o faktu stanju našega osnovnega šolstva, ki uživa sloves po vsej državi in še zunaj nje, bo trpko razočaran. Zakaj našel bo v naprednem Mariboru v osnovnem šolstvu na take pojave, ki bijejo naravnost v obraz ne samo moderni, ampak sploh vsaki pedagogiki in higijeni.

Pa pogledimo!

Pouk traja že nad dva meseca. V javnosti so bile v tem času pogosto pritožbe, ker posamezni razredi niso imeli deloma ne svojih lokalov, deloma pa ne učiteljstva. Kaj so vse govorili starši otrok pri takih razmerah, ki bi bile sramotne celo za vsako hribovsko vas, kaj še le za mesto, ki hoče biti napredno in moderno, o tem hvala Bogu, molči zgodovina. Še-le po preteku dveh mesecev se je po dolgih posvetovanjih dobilo za vse razrede lokale in po večini tudi učiteljstvo. Pa kako in kje?

Najbolj sta pri tem prizadeti obe osnovni šoli na desnem bregu Drave t. j. dekliška magdalenska in deška na Ruški cesti. Dekliška magdalenska ima 10 razredov; izmed teh je samo 5 nameščenih

v nehigijenskih in zatohlih luknjah starinskega poslopja. Drugih 5 razredov pa je že nekaj let na ekskurziji in na obisku pri prvi dekliški v poslopiju Mestne hranilnice. Še huje se skoro godi letos tretji deški na Ruški cesti, ker je še bolj raztresena, kljub velikemu šolskim namenom odgovarjajočemu poslopiju. Zaradi visokega števila otrok ima 12 razredov. Toda le 9 jih ima prostora doma, ostali so pa na počitnicah in sicer: 2 na drugi deški v Razlagovi ulici, 1 je pa šel v vas k dekletom na četrto dekliško šolo v Cankarjevo ulico.

Ta dva slučaja sta najhujša in kažeta vso mizerijo našega mestnega šolstva. Gotovo zaslužita, da jih pokažemo tujcem, ki se zanimajo za naše sloveče moderno šolstvo. Bi vsaj videli, kakšna nje bo šola. Mnogo na boljšem pa niso tudi druge mestne osnovne šole. Zakaj od vseh osmih, imajo samo štiri vse svoje razrede pod lastno streho. Druge štiri pa trpe na stanovanjski krizi. Tako ima četrta deška iz Samostanske ulice 1 razred v četrty dekliški v Cankarjevi ulici. Celovadnica ženskega učiteljstva ima 1 razred na letovišču v Cankarjevi ulici.

Ta dejstva dovolj osvetlujejo vso mizerijo mariborskega osnovnega šolstva. Kako je v takih razmerah mogoče uspešno vzgojno in poučno delo učiteljstva, je naravnost zagonetka. In vendar to učiteljstvo stremi, čeprav deluje pod tako neugodnimi razmerami, po reformi pouka in vzgoje. Še večja uganja je seveda, kako vzgojiti v takih okoliščinah telesno in duševno zdrav ter odporen rod za vse težave in neprilike, ki ga čakajo v poznejšem življenju.

Dolžnost odgovornih faktorjev je, da se že vendar enkrat lotijo temeljite sanacije našega šolskega vprašanja, ki je tako zavozeno, da ga ne bo lahko spraviti na pravi tir. S samim odlašanjem na boljše čase se ne opravi ničesar. To smo videli pri vprašanju druge deške meščanske šole, to vidimo danes pri osnovnem šolstvu. In ta pereča vprašanja bodo trkala od leta do leta vedno z močnejšo silo na vrata naših mestnih očetov.

Značilno pa je, da se pri sestavi letošnjega proračuna ni zgubila niti besedica za omiljenje te kalamitete. Sklenilo se je sicer najeti več stotisočev in milijonov posojil v razne — sicer tudi potrebne namene — a o rešitvi našega šolskega vprašanja se je molčalo ko grob.

Gospodje! Razvoj Maribora na zunaj nam dela čast. Razvoj šolstva v njem pa je velik madež na licu modernega Maribora.

Mariborski in dnevni drobiž

Dr. Firbasa poslednja pot

Nov grob se je zaprl včeraj ob vznožju Pohorja na pobreškem pokopališču. Grob, v katerem je našel svoje zadnje domovanje in odpočitek po dela in požrtvovanja polnem življenju starosta mariborskih Slovencev, neustrašeni narodni borec, notar dr. Fran Firbas. Krsto skromnega narodnega delavca so pokrivali številni venci sorodnikov, tovarišev in prijateljev, častno spremstvo pa je tvorila množica odličnih Mariborčanov, zastopnikov mesta in oblasti. V žalnem sprevedu so bili med drugim: okrožni inspektor g. dr. Schaubach kot zastopnik bana dravske banovine, mariborski župan g. dr. Juvan, podžupan g. dr. Lipold, predsednik okrožnega sodišča g. dr. Žiher, prvi državni pravdnik g. dr. Jančič, pokojnikovi stanovski tovariši notarji in odvetniki, sodniki okrožnega sodišča ter številni prijatelji.

Ob odprtem grobu se je notar g. dr. Ašič poslovil od staroste mariborskih Slovencev s sledečim govorom:

»Ljubi tovariši dr. Firbas!

Notarska zbornica mi je naročila, naj se od Tebe poslovim v imenu notarske zbornice, katere dolgoletni zaslužni član si bil, in od tovarišev, katerim si bil vedno najboljši in najiskrenejši prijatelj.

Dolgo si se upiral nemili usodi, ki je zahtevala, da se končno odpočiješ tudi Ti, ki nikdar v svojem življenju počitka nisi maral, ki si poznal le en smoter življenja, to je neumornega dela. Že smo upali, da boš še enkrat ukanil usodo, ali bila je močnejša in Te je nenadoma poklicala za Tvojim najboljšim prijateljem dr. Turnerjem.

Naštevati Tvoje zasluge in vrline bi bilo odveč, saj Te je poznal vsakdo v Mariboru in daleč naokoli.

Ob Tvojem grobu se tovariši klanjamo Tvoji veliki ljubezni do stanu, Tvoji skrajni korektnosti, Tvoji kolegijalnosti in tisti, ki smatramo, da je družina temelj mirnemu človeškemu sožitju, Tvoji najpopolnejši požrtvovalnosti za svojo rodbino.

V imenu Tvojih bivših koncipientov Ti izrekam udano zahvalo, da si z večjo roko znal krotiti mlado, neugnano hotelje in vrvenje in si ustvaril iz nas delavce po svojem najboljšem vzgledu.

Slava Tvojemu spominu, častiti rodbini najiskrenejše sožalje!

Našim naročnikom!

Današnji številki smo priložili položnice. Cenjene naročnike prosimo, da nam sigurno poravnajo zaostalo naročnino ker se v decembru zaključijo letni računi. V nasprotnem slučaju bomo žalibog primorani vsem zamudnikom s 1. januarjem 1930 pošiljanje lista ustaviti.

UPRAVA.

Dvojna mera

Na osnovni šoli v Razlagovi ulici sta bila do pred kratkim dva nemška razreda. Nemški stariši pa so vložili energičen protest proti baje nehigijeničnim šolskim prostorom. Vršile so se intervencije, došlo je do komisij in pregledov in konečno je oblast izrekla, da so predmetni šolski prostori, kakor tudi stranišča res nehigijenični in zato nevarni za šolski pouk. Nemškimi razredom so bili nato nakazani lepi prostori v šolski zgradbi v Cankarjevi ulici.

Do tukaj je vse v redu in kaže dovolj jasno, da so naše oblasti zelo dobrohotne in ugone rade željam tujerodnih starišev. Toda odobravati ne moremo nikakor, da se ti za nemške otroke nehigijenični prostori vporabljajo sedaj za slovenske otroke. Tudi mi slovenski stariši ljubimo svoje otroke in ne moremo prenašati te vojne mere. Bili so časi, ko so Nemci uveljavljali načelo, da so oni »boljši« ljudje, a mi manjvredni. Pričakujemo, da bo ta krivica za slovenske otroke v kratkem odpravljena.

Zgodovinsko društvo v Mariboru ima dne 8. dec. ob 10. dop. v čitalnici »Študijske knjižnice« svoj letni redni občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo odboro in razne aktualne zadeve, ki se tičejo zgodovinsko-narodopisnega dela v Mariboru.

Oglejte

si našo veliko

Miklavževo in božično

razstavo predmetov iz pravega in China-srebra. Velikanska izbira. Pre-senetljivo nizke cene. Prodaja tudi na obroke. Izložbe so ob nedeljah celi dan odprte.

M. JLGGER-^{JEV} SIN
juvelir
Maribor, Gosposka 15.

Iz agrarne službe.

Pri srezkem načelstvu v Ljubljani so postavljeni: za agrarnega pristava v 8-1 Matija Brčić, za zvančnico Milena Faganel, za pripravnico Ida Cerar; pri srezkemu načelstvu v Mariboru za pripravnico Marija Kos, dosedaj pripravnica agrarnega urada v Mariboru.

Knjige za Miklavža.

Miklavž bo osrečil letos pridno deco z velezabavnimi pripovedkami, ki so izšle v lepih knjižicah s številnimi slikami: Janko in Stanko. Prigode gospoda Kozamurnika. Skok, Cmok in Jokica. Prigode porednega Bobija. Sinko Debelinko. Princiska Zvezdana. Knjige se dobijo po 12 Din, s poštnino 13.50 Din v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Aleksandrova cesta 13. Za mal denar mnogo srečnih in veselih uric mladini.

Nevarnost nalezljivih bolezni je minula.

Slučaji škrlatice in tifusa, ki so se raztreseno pojavljali, se vsled hitre in skrbne od pomoči od strani oblasti niso razširile. Da je ta epidemija izginila, pa je zasluga občinstva, ki je ohranilo prisotnost ter je s higijenskim načinom življenja in s pogoštim umivanjem odbilo od sebe nevarnost infekcije. V teh slučajih se more zelo uspešno uporabiti »Albus-milo« za umivanje, ki kljub pogosti uporabi ne razjeda kože, se zelo peni in je v vsaki trgovini zelo poceni na prodaj.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urednega delovanja želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Jadranov« Miklavžev večer.

V nedeljo, 8. decembra, ob 4. pop. priredi pevsko društvo »Jadran« tradicijski Miklavžev večer v veliki dvorani Narodnega doma. Razen otročje igre »Miklavž prihaja« se priredi še druga igra, ki bo izzvala obilo smeha. Moški in mešani zbor nastopi s par lepimi pesmi. Obenem bo zapel »Joško« par solospjevov in nekaj bolj za smeh. Člani in tudi drugo občinstvo se vabi, da v obilnem številu poseti ta večer, ter pripelje s seboj svoje male. Radi oddaje morebitnih darov, bo občinstvo pravočasno obveščeno. — Odbor. 3117

Najlepša Miklavževa darila

Kožuhovinsti plašči! Krzna vseh vrst Velika izbira! Brez-konkurenčne cene!

Salon „CHIC“
Gosposka ulica 15 3024

Za jesen in zimo KARO čevlji. VI. Dolenc, Tolmač h kazenskemu zakonu samo še danes Din 196.

Družabni večer. Zveza privatnih nameščencev, danes v soboto, ob 20. uri pri Unionu. Privatni nameščenci, posetite svojo prirediteljsko polnoštevno! 3110

Kavarna Evropa. 3101

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 30. novembra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Svečana predstava. Gosovanje ge. Vlke Podgorske in g. Hinka Nučiča. Navadne dramske cene. Kuponi.

Nedelja, 1. decembra ob 15. uri »Wormski orožar«. Kuponi. — Ob 20. uri »Piskrovez«. Kuponi.

Ponedeljek, 2. decembra ob 20. uri »Koncert eterične glasbe«. Izven.

Koncert eterične glasbe v mariborskem gledališču. V ponedeljek, dne 2. decembra se obeta mariborskim posetnikom gledališča kar največja senzacija. Ruski profesor Lev Theremin, izumitelj fenomenalne godbe iz ozračja, ki je sestavil tehnično kar najbolj izvežban trio za od njega izumljene aparate, priredi enkratni koncert v Mariboru z zelo pestrim sporedom. Godba se proizvajata edino le z bližanjem ali odmikanjem rok od aparatov. Priporoča se nakup vstopnic v pred prodaji.

6 Stolna ulica 6
Parfumerija
Darila v zavrtkih

Ikarov lét

Hansu Müllerju in Ivu Šestanu.

Zabrneli so motorji! — Ptič železni, orji, orji zrak v ljubezni kakor plug in premeri vse višave sém od Tezna preko Drave v sever, vzhod, zapad in jug!

O, kakó se mlada sila trdno upira nam v krmila! Živo bije udar srca, ko pogumno se pogrezne skoz ozračij sile jezne k zemlji spet izpod nebá.

Misli kot družice zveste spet že krčijo si ceste k solncu pod nebeški svod, da bi se napile sreče, ki iz virov božjih teče tajno na človeški rod.

Duh pa dobro se zaveda, ko iz dalje sinje gleda na življenja pisan vrt, da kot svetel žar plamena brez rodu in brez imena šel bo morda v črno smrt!

Maribor, konec novembra 1929.

J. S.

Petelnova očala so najboljša!

Občinska davščina na nezazidane parcele v Mariboru

Izmed vseh dokaj številnih predlogov za nove davščine gotovo noben ne bo dobil toliko glasnih zagovornikov in toliko odločnih protivnikov kakor ta. Predlaga se namreč, da je plačati od vsakega metra nezazidane stavbne parcele v I., II. in delu V. okraja po 3 Din, v ostalih mestnih delih pa po 1 Din, kajti oni slučaj, kjer stoji provizorna stavba in jih predlog višje obremenjuje, so tako redki, da jih ne bomo posebej obravnavali. Dognati nam je le davčno upravičenost nezazidanih stavbnih parcel pod sedanjimi gospodarskimi prilikami.

Komur so bile kedaj resno mar komunalne zadeve, je gotovo preštudiral knjigo itd. Damaschkeja »Die Bodenreform«, kjer avtor popolnoma pravilno prihaja do sledečih zaključkov: Posesnik kake parcele ne prispeva nič ali vsaj ne mnogo k temu, da se zgradi mimo njegovega posestva cesta, kanal, da se pripelje v bližino voda in električni tok itd. Po vsem tem pa njegova posest v svoji vrednosti silno pridobi. Vrednost njegovega zemljišča je torej povečala družba, pa bodi to občina, okraj, dežela ali država, za to so tudi te korporacije upravičene, da vsaj participirajo na dobičku, ki ga doseže zemljiški posestnik.

Kakor je ta utemeljitev in ta zahteva upravičena drugod, tako velja tudi za naš Maribor. Le pomislimo, koliko je pridobila periferija z avtobusi: kako tuj nam je bil še pred leti okoliš pri kadetnici in koliko bližji nam je postal sedaj, odkar vozijo avtobusi. Enako je z vodovodom, električno napeljavno itd. Občina je mnogo storila, vrednost posesti se je dvignila in občina upravičeno zahteva za-se prispevka. Vendar oblika, kakor jo predlaga mestno knjigovodstvo, ni združljiva z nazori gori imenovane knjige. Le poglejmo si, kako bi se izvajala ta uredba v praksi!

Ze to, da so enako obdavčene vse stavbne parcele enako, samo da leže v dotičnem okraju, ni pravično, saj je vendar razlika med južno in severno stranjo, pomislek na katerega je prišlo že knjigovodstvo samo — poleg drugih kriterijev, ki določajo različno vrednost posameznih stavbnih parcel.

Najbolj so obdavčene stavbne parcele v sredini mesta, kjer je določeno sklenjena zazidava dvo in trnadstropnih hiš. Gotovo, da so te parcele najdražje in tako lepo se da demagoško trditi, kako lastniki s temi parcelami stavbni prostor dražijo. Temu pa bo moral oporekati, kdor količkaj trezno presodi razmere in ve, da še po vojni ni bilo mnogo privatnih interesentov, ki bi bili kupovali stavbišče sredi mesta, kjer bi morali zidati večnadstropne hiše. Kupovala so se pač stavbišča na periferiji, kjer je bilo dovoljeno graditi pritlične ali enonadstropne hiše. Kaj naj napravi posestnik stavbne parcele sredi mesta, če sploh za parcelo ni interesentov?

Naslednje vprašanje pa je načelno: Od česa se sploh naj plačuje davščina? Vsakdo, ki se je pečal s temi vprašanji, bo odgovoril, da ali od uživanja (pri nas voda, elektrika) ali pa od dohodkov, nikdar pa ne sme že sama posest biti predmet obdavčitve, izjemo delajo seveda luksuzni predmeti. Zemljišče samo, ki ne donša absolutno nikakih dohodkov, ne more biti torej obdavčeno, davek je umesten šele takrat, ko je posestnik za stavbno parcelo radi ugodnejših prilik

več dobil kakor je njega stala. Takrat se naj oglasi davčna oblast in upravičeno zahteva delež tudi zase. — Brema, kakor ga predvideva predlog, pa ni že več davek, marveč oddaja premoženja, kajti tekom let bi posestnik plačal na davkih vso vrednost zemljišča, ne da bi imel od zemljišča le količkaj haska. Zato odločno predlagam, naj se ta uvedba spremeni tako, da bo treba pri vsakem prekupu zemljišča plačati mestni občini primerno prirastkarino, ki pa se naj seveda progresivno veča. Naj se ugotovi cena parcele ob priliki zadnjega nakupa, če se je ta izvršil po letu 1920, sicer pa dožene vrednost parcele tega leta in se naj upelje progresivni davek, kakor ga imamo že za poslopja. Tako bi bila obdavčitev stavbnih parcel pravično in na vse strani pravilno urejena in bi ne bilo nasilne razlike med posameznimi mestnimi okoliši.

Predlog sam pa predvideva tudi previsoke postavke: obdavčitev m² z 3 Din vendar ni v nikakem razmerju s ceno 8 Din za m² kakor je občina še do nedavna prodajala stavbišča... Tudi preostre predpise glede prijavljenja vsebuje ta predlog; kajti kdor bi ne prijavil svoje parcele v točni izmeri tekom meseca januarja vsakega leta (!) temu se ualozil kazen v izmeri petkratne davščine. Nepojmljiva je drakonska strogost tega predloga, zlasti, ko se s to zahtevo po nepotrebnem birokratizira in poveča delo na magistratnih uradih. Gradbeni urad ima najtočneje zabeležene vse parcele in vse lastnike, ob vsaki izpremembi je treba plačati visoke občinske pristojbine, tako da že vzamejo magistratni uradi vsako izpremembo radostno na znanje: vseeno še zahtevajo vsakega januarja nove prijave, kakor da bi se bila parcela med letom povečala... Ne delajte nepotrebnih potov davkoplačevalcem in nepotrebnega dela uradom! —

Pri tej obdavčitvi gre še za eno načelno stvar. Povsod na svetu skušajo ohraniti kolikor največ vrtov v mestu... S to uredbo pa so tudi vrtovi obdačeni, razven tistih ozkih predvrtov pred hišami, kjer ne tvorijo lastne parcele... Če je to v interesu mesta, bi skoraj dvomil. Kdor ve, da stane obdelava vrta v mestu radi lepotehih rastlin skoraj toliko, kolikor daje koristi, ter prišteje še stroške za ograjo in skoraj vsakoletna popravila, ta bo razumel, da morajo vsi večji vrtovi izginiti, ako bodo še obdavčeni. Naravnost v posmeh deli Olepševalno društvo vsako leto za najlepše vrtove priznalne diplome, mestna občina jih pa obremeni z novim davkom. Če več ne, vsaj ograjeni in gojeni vrtovi ob cestah z nestrieno zazidavo naj ostanejo neobdačeni. Sicer pa naj tudi za nje velja zgoraj predlagana prirastkarina. Tako ostanejo vrtovi ohranjeni, ako bi postali predmet trgovanja kot stavbišča, pa itak ne uide mestni občini njen delež. In oboje je enako važno! Dr. P. St.

Ljudska univerza v Mariboru. (Apolo kino).

V ponedeljek, 2. decembra, ob 8. zvečer predava naš dobro znani pedagog prof. dr. Žgeč iz Maribora o temi: »Nova šola na Dunaju«. Govoril bo o poskusih in uspehih, doseženih na šolskem polju mesta Dunaj. S številnimi projekcijami bo predočil notranji in zunanji ustroj novih dunajskih šol.

Slika ima 11 napak. Kdor jih ugaane in priloži 15 nagradnih listkov z raznimi črkami, ki se nahajajo v vseh tablicah, MIRIM-čokolade, dobi kot prvo darilo okrašeno božično

drevo, ki je razstavljeno v izložbi pohištva Zelenka. — Rokitev z listki je poslati na tovarno »MIRIM«. 3069

Proti nahodu pomaga Forman

Makso Šnuderl: Človek iz samote

Izdala in založila Tiskovna založba v Mariboru. Osmerka, strani 180. Tisk Mariborske tiskarne.

Maribor se je letos osvobodil svojega dosedanjega mrtvila, postal je tudi književno aktiven, kajti pred nami leži že četrta knjiga: Šnuderlove novele »Človek iz samote«. Devet jih je, a skozi vse se kakor rdeča nit vije pisateljev samobitni odnos do življenja, družbe, bolne nivelizirane konvencionalnosti in vseh njenih tisočerihih izrodov, katere biča s fino prikrito, a zato tembolj zdravo satiro. Dastpravno je stopil skoraj iznenada v javnost kot pisatelj, je njegov slog dovolj originalen, čeprav tu in tam še ne teče tako kakor bi moral. Tudi jezikovne in druge napake, katerih je nekaj, še motijo, a jedro vseh teh novel je tako kleno, da moramo biti Tiskovni založbi samo hvaležni, da je knjigo izdala. V njih se razodeva nova moč, močan talent, ki mnogo obeta. In lahko rečemo, da je po snovi in obdelavi to ena najmočnejših knjig najnovejšega slovenskega slovstva. Nekaj andrejevsko samobitnega je v nji, a tudi odsvit Cankarjeve bistrovitosti jo spajajo s svojo žarko svetlobo umetnosti.

Prva po vrsti, ki je tudi knjigi naslov dala, je novela »Človek iz samote«. Že v nji je dokaj jasno izražen Šnuderlov odnos do življenja in družbe, čeprav se mi zdijo nekateri prehodi razpoloženi prenagli, premalo psihološko utemeljeni, da na dveh, treh mestih celo motijo. Zato pa so sledeče: »Nikodem Šabeder«, »Soeur Isabelle«, »Mož«, »Storija o Jurju Požganu«, »365. angel« in »Poslednje pismo« toliko bolj zaokrožene in prečiščene. Izredno močna je druga, kočljiva po silježu tretja, a srečno izvedena in utemeljena, dočim je četrta, »Nož«, najbolj realistično in jasno koncipirana. Središče in osrednji prehod iz arhitektonsko enotno zgrajene zbirke — duhovnost — realizem — duhovnost — tvorijo »Dobrotniki Lazarjeve vdove«, ki so močna satira na socialno sedanjost družbe. Po karakterizaciji in jasni nazornosti oseb, dejanj in miselnosti se odlikuje šesta, »Storija o Jurju Požganu«, dočim sta naslednji, »365. angel« in »Poslednje pismo« psihološko globoko in svojevrstno originalno zajeti, preoblikovani in podani. Obe sta umotvora svoje vrste.

Najznačilnejša za pisateljevo miselnost, pronicavost v probleme skritih duševnih globlin življenja, stilistiko in tehniko pa je poslednja, najdaljša: »Zgodbe izveličarja Tamuzla«. V njej je Šnuderl prevrednotil vrednote, zato da je preko laži in hinavstva pokazal na usta izveličarja Tamuzla na edino pravo pot — notranje očiščenje v duhu čistosti in Bogu všečne lepote. Zaradi tega nauka, katerega ne razumejo, Tamuzla sicer odvedejo in zaprejo, a preden odide, še pove: »Saj ste rekli, da sem nauk oznanjal. Jaz pa sem le hotel, da bi bili božji, ko sem jim povedal, kak hudčev katekizem je bil hudobec v njih zasejal. In še izmisli si nsem nič, sami so mi ga pokazali. Pastir je pastirju pravil, da je gada srečal, a oni mu ga kar že pokaže v svojih nedrih. — Nič ne pomaga. Zlu smo zapisani za vse večne čase in pomoči ni nobene. Tudi hudčevovo zrcalo ni pomagalo. Bog je na svetu izgubil zoper hudčeva. — In v tem leži bistvo te najgloblje novele, a tudi najbolj svojstvene in šnuderlovske obenem.

Knjigo je Mariborska tiskarna odično opremila, naslovno stran ji je pa dal arhitekt g. Černigoj, učenec velikega našega mojstra Plečnika, tako da cena 40 Din za brčširan in 60 za vezan izvod zares ni previsoka.

Sport

TEK OSVOBOJENJA.

Jutri, ob 11. dop. se bo vršil skozi mestne ulice »Tek osvobojenja« za pokal, ki je bil darovan v spomin pokojnega Toneta Vahtarja.

Doslej se je prijavilo nad 20 lahkoatletov, ki bodo tekmovali za dragoceno trofejo. Prireditelj pa je razpisal še pet tolažilnih daril, ki so bila razstavljena v izložbi tvrčke Šostarič za pet atletov, ki bodo prispeli prvi na cilj za zmagovalcem.

Start konkurentov bo pred moškimi učiteljiščem, proga pa je določena po naslednjih ulicah: Korošcevi, Maistrovi, Kolodvorski, Aleksandrovi, Slovenski in Gosposki. Cilj bo ob prehodu na Glavni trg.

Za prireditev, ki se bo bržčas ponavljala še dolgo vrsto let, vlada med občinstvom veliko zanimanje.

SK Železničar:SK Rapid.

V okvirju olimpijskih prireditev se bo vršila jutri prijateljska nogometna tekma med SK Rapidom in SK Železničarjem ob pol 15. na igrišču SK Rapida.

Tokrat bodo Železničarji nastopili v nekoliko oslabiljeni postavi brez Frangeša in Wagnerja, vendar je upati, da bodo rezervne moči v zadostni meri nadomestile vrzeli. Rapid je nominiral najmočnejši team in ima več izgledov do zmage, ni pa izključeno, da bodo Železničarji kljub handicapu izsilili zase ugoden izid. Sodil bo g. Bizjak.

KARO

OROSKA
19

pravi vir
za nakup
dobrih
čevljev

Dijaki-kolesarji!

Pozivajo se vsi dijaki-kolesarji, da se javijo jutri ob 10.30 pred državnim moškimi učiteljiščem. — ISSK Maribor.

ISSK Maribor — zimskosportni odsek priredi v dneh od 15.—24. decembra pri Mariborski koči smučarski tečaj za začetnike in že izvečbane člane. Poučeval bo izprašan smučarski učitelj. — Vsi člani se pozivajo, da oddajo v svrhu verifikacije po eno sliko pri »Sport-Rogliču«. — Zimskosportniki naj oddajo svoje sportne legitimacije za polovično vožnjo v svrhu prolongacije. Vabijo se tudi novi člani, da se poslužijo ugodnosti na žeznicah.

Ljudska samopomoč v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživljanje vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in ispišča do največ Din 53.000... na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 228

»Poslan sem k ekscelenci generalnemu kapitanu z važnim sporočilom,« je odgovoril Džennaro. »Kdo vas pošilja?«
 »Moj predstojnik, policijski načelnik Guido Džennaro.«
 »Dobro. Počakajte tu.«
 Uro nato so odvedli Gvida Džennara v kabinet generalnega kapitana.
 »Vi prihajate od Džennara?« je vprašal Altieri, ne brez prikritega nemira.
 »Nočem vas varati,« je dejal policijski načelnik. »Jaz sam sem Džennaro.«
 »Ah, zdaj vas spoznam . . . toda zakaj . . .«
 »To preoblečenje? Stara navada. In poleg tega, neljubo bi mi bilo, če bi drugi videli, da sem prišel k vam. Imam vam zaupati nekaj tajnega.«
 »Izvolite!« je dejal Altieri in pokazal Džennaru stol.
 Obenem je potegnil bodalo in se začel mašinalno igrati z njegovim ostrim rezilom.
 Džennaro se je nasmehnil.
 Altieri je čakal z naraščajočo skrbjo, pripravljen, da zabode policijskega načelnika ob najmanjšem sumu.
 Džennaro pa je izpregovoril nenadoma:
 »Kaj bi rekli, če še nočoj aretiram Rolanda Kandiana? . . .«
 Altieri se je stresel; oči so se mu mračno zasvetile.
 Džennaro se je zopet nasmehnil in nadaljevil:
 »Nisem namreč hotel izvršiti tega važnega dejanja, od katerega zavisi toliko raznih interesov, ne da bi prej govoril z vami.«
 »Ali ste z dože mže govorili?« je vprašal Altieri živahno.
 »Ne še. Mislil sem, da ste vi prvi, ki ga treba obvestiti . . .«
 Altieri se je mračno ozrl na policijskega načelnika.
 Vedel je, da je Džennaro vdan dožu, ali vsaj mislil si je tako. Že dolgo časa je bila njegova prva skrb, umikati se zasledovanju tega človeka . . . Kaj hoče zdaj od njega? . . . Ali hoče voluniti? . . . Zakaj mu je vrgel Kandianovo ime, kakor vrže ribič ščuki živo vodo?
 »Kako to,« je vprašal z nekakšno hladno jezo, »da prihajate s to novico k meni prej nego h komu drugemu? Kaj me briga republišanska policija? Ali sem jaz njen načelnik? . . . Ah, veste kaj, gospod: če bi bil to, bi bil Roland Kandiano že zdavnaj obglavljen. Izdajalec, upornik, poglavar roparjev — pa se je predrznil hoditi po Benetkah!«

»In se še predrzne!« je dejal Džennaro mirnodušno.
 Altieri se je zdrznil.
 »Kaj iztika tod? Česa išče?« je zarohnel, stiskaje svoje bodalo.
 »No, vidite, da imate povod, zanimati se za usodo Rolanda Kandiana . . . Pozdravili ste me na tak način, da bi moral vstati in iti . . . če vam ne bi bil preveč prijatelj . . .«
 »Da. Ali se čudite? . . . In vendar je resnica . . . Verjemite, znano mi je marsikaj . . .«
 »Marsikaj kakšnega?« je kriknul Altieri in prebledel.
 »No . . . takšnega, kar se tiče Rolanda Kandiana. Zndano mi je predvsem vaše osebno in opravičeno sovraštvo do njega. Dajte, govorniva odkritosrčno . . .«
 »Prvi in glavni dokaz moje odkritosrčnosti je ta, da vas potrebujem . . . kasneje vam povem, v kak namen . . .«
 »Kdaj?« je vprašal generalni kapetan zasoplo.
 »Čez mesec dni . . . morda tudi že čez dva tedna . . . Predvsem pa odpotujem iz Benetk . . . Karkoli se zgodi medtem, ničesar nočem vedeti . . . ali aretirajo Kandiana, ali ga puste v svobodi . . . ali če se zgodi kaj drugega — meni bo neznano!«
 »Vi odpotujete iz Benetk? Ali smem vedeti, zakaj?«
 »Samo zato, ker se nočem mešati v reči, ki se bodo godile, in nočem vedeti ničesar.«
 Altieri je planil pokoncu.
 Zdaj je bil prepričan, da je zarota znana policijskemu načelniku. Stopil je k njemu.
 »Če bleknem samo eno nepotrebno besedo,« je dejal Džennaro sam pri sebi, »je po meni.«
 »Kaj torej mislite, da se bo godilo?« je zarenčal Altieri.
 »Saj vam pripovedujem že ves čas o aretaciji Rolanda Kandiana.«
 Altieri si je oddahnil.
 Vrnil se je na svoje mesto.
 »In zakaj se nočete mešati v to reč?« je vprašal manj osorno, napol že ukročen.
 »Vidite: že dvakrat sem poizkusil aretirati Kandiana, pa se mi ni posrečilo. Če doživim še enkrat neuspeh, bi ga moral drago poplačati. Prepričan pa sem — morebiti mi boste očitati praznovernost — da gre v tretje rado in da tudi zdaj ne bom imel uspeha. Ne vem, ali me dobro razumete.«
 »Razumem vas; le govorite!«
 »Spoznal sem v njem tako strašnega in neukrotljivega človeka, da sem se ga začel bati — jaz, ki drugače ne poznam strahu. In prišlo mi je na um, da aretacija Rolanda Kandiana pravzaprav ni policijska, nego . . . rodbinska zadeva.«
 »Aha!«
 »Nekakšen dvoboj, če vam ugaja ta izraz. Mi-

slil sem, da so v Benetkah ljudje, ki bi jih zelo zanimalo vedeti, da bo Roland Kandiano nočoj sam v svoji hiši.«
 Ob teh besedah je stresel Altierija drhtlaj, ki ga je bil Džennaro v teku tega razgovora že večkrat opazil.
 Toda generalni kapitan se je premagal in vprašal z zamolklim glasom:
 »O kakšnih ljudeh govorite?«
 »O vas, na primer,« je dejal Džennaro z nekakšno naivnostjo, ki pa je bila v resnici čudovit napor njegove zvižaje. »O vas, Altieri . . . Saj sem vam rekel, da hočem biti odkritosrčen. In to bom do konca, tudi če se vam zdelo moja odkritosrčnost žaljiva . . . Ali mi ni znano, da sta imela oba dva, vi in Roland, isti ideal? . . . Ali mi ni znano, da je življenje tega človeka zapreka vaše?«
 Meni je pravzaprav vseeno, ali je Roland Kandiano aretiran ali ne! . . . S tem, da mu zabranim, škodovati republiki, je v polni meri zadoščeno moji dolžnosti . . . Z vami pa je drugače. Prepuščam ga vam in sem prepričan, da vam storim resnično uslugo, s tem, da vam prepustim tega človeka . . . Oh, nič se ne čudite. Odrivali ste me proč od sebe, ker ste me smatrali za lepo vdanega interesom nekoga drugega. Toda jaz sem zasledoval vašo prizadevanja . . . s simpatijo. Žal mi je bilo, da vas nisem videl v položaju, kakršen bi vam pristojal . . . Pomiloval sem vas zlasti zaradi vaših skrbi in žalosti.«
 Nastopilo je dolgo molčanje.
 »Koga izdaja?« se je vprašal Altieri.
 Toda kmalu se mu je zazdelo očitvidno, da govori Džennaro res od srca. Če pozna zaroto in je vdan Foscariju — kdo mu brani, aretirati ga v doževski palači, kamor zahaja zdaj skoraj vsak dan?
 Pogledal je policijskega načelnika, ki je kazal popolno mirnodušnost.
 In Džennaro je čital v tem pogledu, da je njegova stvar dobljena.
 Policijski načelnik je vstal.
 »Zdi se mi,« je dejal, »da sem opravil s tem posetom svojo moralno dolžnost. Ostavljam vas. . . Naj se zgodi karkoli, ne pozabite, da sem ravnal kot vaš prijatelj.«
 Altieri je pomolčal; nato je vstal ter spremil Džennara do vrat svojega kabineta.
 Preden je policijski načelnik prestopil prag, mu je generalni kapitan naglo pomolil roko.
 Džennaro je segel vanjo z diskretno spoštljivostjo.
 »Pravite torej,« je vprašal Altieri tiho in z nekoliko drhtečim glasom, »da bo Roland Kandiano nočoj v svoji hiši?«
 »Na Olivolskem otoku.«
 »Sam?«
 »Da, sam . . . s svojim starim očetom.«
 (Nadaljevanje sledi!)

MALIOGLASI

Hiša, dve sobi in kuhinja,
 gospodarsko poslopje, njiva, vrt in studenec, ugodno prodam. Maribor, Pobrežje, Zerkovska 33. 3073

Kratek glasovir,
 pripraven za začetnike, radi selitve ceneno na prodaj. Prešernova ulica 34 II. 3072

Frizerka,
 ki je vsestransko verzirana v svojem poklicu, se išče. Naslov v upravi lista. 3070

Stanovanje, 1—3 sobe,
 išče za takoj ali pozneje mala uradniška družina. Ponudbe pod: Edo Platinšek na upravo »Večernika«. 3064

Velik kabinet,
 prazen ali tudi mebliran oddam. Stritarjeva ulica 5 I. 3055

Prave Urbasove kranjske klobase
 dobite pri tvrdki I. Martinjak, Meljska cesta 57. 3054

Angležinja
 daje angleške ure in konverzациjo. Pisnene ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Angležinja«. 3050

Kolesarji pozor!

Zima je tu! Prihaja čas, ko bo treba oddati vaše kolo v popolno oskrbo in shrambo čez zimo. V istem času se vam nudi prilika, da daste vaše kolo temeljito popraviti. Generalno popravilo z emajlacijo na 180 stopinj vročine potom električne peči, poniklanje ter temeljito očiščenje in brušenje vseh krogličnih ležajev, tako, da postane kolo z malimi izdatki zopet novo. Zadostuje dopisnica, da pridem po kolo na dom. Priporoča se mehnična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 3009

Dobro šiviljo za belo perilo
 sprejemem. Olga Rupnik, Slovenska ul. št. 20. 3081

Prodam prvovrstno ovčjo volno.
 Vprašati Kardinar, Ruška cesta št. 3, dvorišče. 3118

Najboljša dalma'inska vina iz Šibenika
 in vedno tople morske ribe dobite v kleti pri Vidmarju, Mesarska ulica 5 in Vojašniška ul. 6. Poskusite! 3116

Krasna oljnata slika na platno,
 velika madona se proda, cena nizka. Ogleda se Rotovski trg. 3. 3109

Sobo z vso oskrbo
 takoj oddam, cena nizka. Aleksandrova cesta 51 I., dvorišče. 3079

Snežne čevlje,
 vulkanizira najceneje in najhitreje »Brzopodplata«, Tattenbachova ul. 14. 3092

Zgubila se je
 na pol izgotovljena polovica ročne torbice, (Gobelin delo). Oddati proti nagradi v atelje Rupnik, Slovenska ul. 20. 3103

Izučena šivilja
 išče mesta in gre tudi za sobarico. Naslov v upravi lista. 3106

Fina šivilja gre na dom.
 Izučena v izdelovanju spodnjega perila, obleke, plaščev in popravilu starega perila. Tudi za ročno delo. Naslov v upravi lista. 3105

Lep lokal
 v sredini mesta, pripravljen za vsako trgovino ali pisarno, zračen in svetel, se odda takoj v najem. Vprašati pri I. N. Šoštarčič, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 3013

Najvišje cene
 plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sln, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Sobo in črkoslikanje
 izvršuje po cenl, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

V soboto, dne 30. novembra t. l.
 velika pojedina jetrnih in krvavih domačih klobas. Gostilna Lahainer-Starman, Frankopanova 39. 3100

Pozor!
 Patent posteljni fotel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Krasne pletene obleke
 v veliki izbiri, po zelo nizki cenl prodaja: Pletarna M. Vežjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Brezalkoholna restavracija
 »Zvezda«, Taborska 11, izborna domača hrana (tudi vegetarična), sprejema abonente. Proda ugodno dobro ohranjeno lončeno peč. 3108

Meblovano sobo oddam takoj.
 Naslov pove uprava »Večernika«. 3082

Sobo s prostim vhodom
 oddam. Betnavska cesta 39. 3083

Iščem 13letno dekllico
 k odlični družini brez otrok. Ponudbe pod šifro »Priskrbljena« je poslati v Sv. Jurij ob Ščavnici. 3084

Mlad pes, doberman,
 rujave barve se je zatekel. Sliši na ime »Tunjuša«. Komu je o njem kaj znano, naj javi proti nagradi na upravo lista. 3085

Ročni kovčeki, damske, spiske, šolske in toletne torbice, denarnice, listnice, nahrbtniki, gamaše itd. so najprimernejša Božična darila. Velika izbira, vsaka velikost in najceneje

Ivan Kravos, Maribor
 Aleksandrova cesta 13. 3107

Spominjajte se CMD!

Šmučarski loden

po Din 100', 120', 130', 140', 170', 210'
 dobite pri tvrdki 3089

Franjo Majer, Maribor.

Predno križite Vaše potrebščine

za Miklavža in Božič

v kandilah, čokoladi, naveskih za božična drevesa, bombonjerah, keksih finem čajnem pecivu i. t. d., oglejte si specialno trgovino

„Pri sladkorčku“, Maribor, Stolna ul. 6

da se prepričate, da najdete tam največjo izbero vedno svežega blaga po najnižjih cenah, ki jih ima iz prvih največjih tovarn.

3074

Barhende, flanele

moške in ženske plašče, kakor vso drugo zimsko blago si nabavite v dobri kvaliteti in solidnih cenah pri znano stari trgovini

I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Potrebujem

4-5 delavk

za izvrševanje belega moškega finega perila. Mesto stalno. V poštev pridejo samo hitre in fine delavke. Sprejem tudi delavko za šivanje ovratnikov. Naslov in pojasnila daje uprava „Večernika“.

3102

Razsvetli bolje!

Notranje matirane žarnice olajšajo dobro razdelitev svetlobe

OSRAM

Povprašaj elektro-strokovnjaka

TOVARNIŠKA ZALOGA PERILA IN VOLNENIH PLETENIN

2665

ZATO, PRI NAJVEČJI IZBIRI, IZREDNO NIZKE CENE.

JOS. KARNIČNIK
MARIBOR, GLAVNI TRG 11

SPECIJALNA ZALOGA SAMOVEZNIC

Mariborska lesna industrija

A. Domicelj

Koroška cesta št. 46

Telefon 2160

Parna žaga in strojno mizarstvo

Izdeluje pohištvo, oprave trg. lokalov, stopnice, okna, vrata, ladijski pod, tople grede okvirje itd. Prevzame sploh vsa v mizarstvo stroko spadajoča dela in popravila. — Košare za sadje.

Umetna sušilnica in parilnica

Ima v zalogi razne vrste lesa, deske, remeljne, letve, vezane plošče itd.

Postrežba solidna! Cene zmerne!

Kupuje po dnevnih cenah vse vrste okroglega lesa, predvsem smrekovega.

2951

Zastopniki!

Svetovno podjetje, ki je po vsej državi prvovrstno uvedeno išče dva marljiva rajonska zastopnika za mesto Maribor. Stalna tedenska plača in dokazano visoka provizija. Ponudbe poslati na upravo »Večernika« pod »Agilnost«.

3095

ZEISS PUNKTAL

Diplomirani optik z državnim izpitom

PETELN
MARIBOR, GOSPOSKA 5

Urnate rokavice in volnene nogavice kupite

najboljše in po zmernih cenah pri F. Podgoršek-ovem nasl.

F. Bela, Maribor
Slovenska ulica 7

Izvanredna ponudba. 3099

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

(H. G. O. V.) tehtja samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Raklamna cena s posebno kapuco in etuijem samo 70.— Din franko, zacinjena, poslana po poštne povzetju. 2 kosa 138.— Din. Razpošilja **A. MARIK**, export, PRAHA XII. Londýnska 57. (Če ne bi ugajala, jamčim zameno.) Naslov natančno napisati.

Zahtevajte povsod „Večernik!“

Za Miklavža

najfinejše bonbone, čajno pecivo in Miklavževa darila priporoča slaščičarna

I. Pelikan, Gosposka ulica 25

KRZNO

najboljše in najcenejše pri

A. Butolen, stroj. kožuhovin
Loška ulica 18

3118

Nakup kož divjačine po najviš. dnevnih cenah!

Zelo znižane cene za Miklavža

v galanteriji, igračkah, drobnariji, hišni in kuhinjski opremi. — Perilni trak bel ali barvan meter od Din 1.— naprej, 6 parov moških nogavic Din 39.—, 6 parov damskih nogavic Din 39.—, 6 žepnih robcev od Din 14.— do 18.—, 6 ovratnikov trdi ali kavčuk Din 18.— itd. En poskus in Vi ostanete stalen odjemalec!

2066

Josip Mlinarič, Maribor, Glavni trg 17

MEINEL & HEROLD

TOVARNA GLAZBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK

Nekaj primerov naših cen:

Gramofoni od	Din 345.— dalje
mandoline od	Din 136.—
violine od	Din 95.—
gitare od	Din 207.—
ročne harmonike od	Din 85.—
kromatične harmonike od	Din 1.590.—

Hočete da bode Vaše Miklavževo darilo res učinkovito???

Praktično darilo tvorijo le **oblačilni predmeti**, katere kupite zelo ugodno pri znani tvrdki

L. Ornik - Maribor

Koroška cesta 9

Nekaj primerov:

- Namizne garniture, kavine ali druge okusno desin. serviete
- žepni robci
- moške zimske majce, pletene
- moški ali damski puloveri
- moški ali damski telovniki
- kravate
- moške in damske nogavice
- moški ali damski snežni čevlji „Wimpassing“
- moške in damske galoše „Wimpassing“
- moške in damske usnjene rokavice, fino podložene
- KRZNO za obšivek plaščev
- damski krzneni ovratniki (Collier)
- moški krzneni ovratniki Seal, Oposum, Oposet itd.

Cene kljub plačilnim olajšavam zmerne
Kupujte že sedaj

3029

je otvorila svojo prodajalno v novih Scherbaumovih paviljonih v Aleksandrovi cesti

ČEVLJIPRVOVRSTNIH
ZNAMK V VELIKI
IZBIRI PRI**TRAUN**

3104

ALEKSANDROVA CESTA 19.

Najnovější
modell

**Damski
plašči**

Din 495.—
Din 670.—
Din 760.—
Din 950.—

H.J. TURAD.
MARIBOR

ALEKSANDROVA
CESTA 7

»JDEAL«
MARIBOR

Tel. 2420

Tel. 2480

Parna pralnica in
kem. čistilnicaCentrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom

Edison Bell Penkala d. d. Zagreb

Gramofoni
in
gramofonske ploščeznamke Edison Bell Penkala,
His Masters Voice
Columbia

2157

Tudi na dolgoročna odplačila na obroke!
Zahtevajte brezplačne cenike!

Samoprodaja:

Jos. Martinz
Maribor
Gosposka ulica 18Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa, ezenč-
nega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka i. t. d. od trdke „Patria“. Zagreb.

3088

JAKOB PERHAVEC. MARIBOR. GOSPOSKA ULICA 9

Na drobno!

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!

Exportna hiša „LUNA“Najcenejši nakup galanterije, vezanine, otroških igračk ter pletenine
domačega izdelkaotročje nogavice od Din 5.— naprej
damske nogavice od Din 7.— naprej
moške nogavice (sokni) od Din 6.— naprej
vezanine od Din 1.— naprej
čipke od Din 1.— naprejPleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame
in gospode, za novorojenčke opreme lastnega izdelka. — Čevlje
za dom, čevlje za telovadbo, otroške čevlje in sandale. Nadalje
nudim: kravate, samoveznice, svilene trake, gumbe, sploh vse
potrebščine za šivilje in krojače po brezkonkurenčnih cenah.
Torbice, nahrbtnike, škatle za peresnike, tabele itd. v veliki izbiri.**Dr. Schaefer** jevi epilpesami 3001
proti božjasti, krčem in
omotici so se skozi dobo
15 let najbolj obnesli. Dnevno nova priznanja. Podrobnejša
navodila in razpo-
šiljanje izvršuje lekarna sv. Stefana Mr. M. Fister, Osliek III.**Moški, ženske, stari, mladi!**Vam vsem je naša znana PLETARNA za to
simo pripravila veliko izbiro toplih pletenih 3288Vse iz čiste volne in tako poceni, kakor še dosedaj
nobeno leto. Zato pa predno te reči kupite, si oglejte to**VELIKO ZBLGO** v pletarni M. VEZJAK
Maribor, Vetrinjska ulica 17

Naznaujam, da sem otvoril v Mariboru

**na Aleksandrovi cesti šte. 48
nov, modern krojaški salon**

za dame in gospode, pod firmo

„ELEGANCE“kot večleten lastnik modnega ateljeja v Trstu ter poslovodja pr-
krojevalne trdke „Elite“ v Ljubljani lahko jamčim za vestno,
točno in solidno postrežbo. — Na razpolago prvovrstni češki in
angleški vzorci. Cenjenemu občinstvu se najtopleje priporočam

3037

Vekoslav Terzer

3011

Ze kroz 20 let!prodaja najboljšje češko in angleško sukno
za obleke in plašče, volneno
blago, platno, šifon, flanel, o-
deje, preproge, perje in puh itd.
Najnižje cene, točna postrežba!
Blagovolite se prepričati!**I. N. Šoštarič**
Maribor, Aleksandrova cesta 13**„AMERICAN HEATING“**je najpopolnejša in najbolj ekonomična trajna peč sedanjosti. Na 100 m³
porabi v času 24 ur samo 4 kg koksa, s katerim se kuri. Ze drugo leto
so stroški poplačani! Ne zamudite, se poprej pri „American Comer-
cial Agency“, Maribor-Krčevina, Praprotnikova ul. 200 prepričati!

28 6

ODOLKalodont, Clorodont,
Pebeco i. t. d. nudi
najugodnejše
in kupi ODOL steklenice.
Galanterijska trgovina
Drago ROSINA
Vetrinjska ulica št. 26**OBLASTNA HRANILNICA MARIBORSKE OBLASTI**

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje)

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje
in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje zirovne in kontokorentne posle in vse druge
v denarno stroko spadajoče transakcije. — Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebni-
kov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje najugodnejše. — Za vse obveze Oblastne hra-
nilnice mariborske oblasti jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti. — Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

3185